

بسمه تعالی
مجلس شورای اسلامی
دوره سوم - سال سوم
۱۳۶۹ - ۱۳۷۰

شماره ترتیب چاپ ۱۰۳۸

شماره دفتر ثبت ۳۸۸

شماره ۴۱۰۲۰

تاریخ ۱۳۶۹/۴/۱۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
برادرگرامی حجت الاسلام والمسلمین آقای کروی

لایحه بیمه بیکاری که بنا به پیشنهاد وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی و بهداشت ،
درمان و آموزش پزشکی در جلسه مورخ ۱۳۶۹/۴/۱۳ هیات وزیران با قید دو فوریت بسبب
تصویب رسیده است جهت طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم میگردد .

اکبرهاشمی رفسنجانی
رئیس جمهور

نظر به خاتمه مهلت اجرای آزمایشی قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳۶۶/۳/۲۴ و ضرورت
برقراری بلادرنگ ضوابط مناسب برای پرداخت مقرری افرادی که بر اثر حوادث غیرمترقبه
طبیعی بیکار شده اند لایحه بیمه بیکاری که واجد تجربیات حاصل از اجرای آزمایشی قانون
مذکور میباشد و در انطباق با شرایط جدید کشور تنظیم گردیده است با قید دو فوریت جهت
طی تشریفات قانونی تقدیم میگردد .

لایحه بیمه بیکاری

ماده (۱) کلیه مشمولین قانون تأمین اجتماعی مشمول مقررات این قانون میباشند .

۴

تبصره - گروههای زیر از مشمول مقررات این قانون مستثنی هستند .

۱- بازنشستگان و ازکارافتادگان کلی .

۲- صاحبان حرف و مشاغل آزاد و بیمه شدگان اختیاری .

۳- اتباع خارجی .

ماده ۲- بیکار از نظراین قانون بیمه شدهای است که بدون میل و اراده بیکار شده و

آماده کار باشد .

تبصره ۱ - بیمه شدگانی که به علت تغییرات ساختار اقتصادی واحد مربوطه به تشخیص وزارتخانه ذیربط و تأیید شورای عالی کار بیکار موقت شناخته شوند نیز مشمول مقررات این قانون خواهند بود .

تبصره ۲ - بیمه شدگانی که به علت بروز حوادث قهریه و غیر مترقبه از قبیل سیل ، زلزله ، جنگ ، آتش سوزی و ... بیکار میشوند با معرفی واحد کار و امور اجتماعی محل از مقرری بیمه بیکاری استفاده خواهند کرد .

ماده ۳ - بیمه بیکاری به عنوان یکی از حمایت های تامین اجتماعی است و سازمان تامین اجتماعی مکلف است با دریافت حق بیمه مقرر، به بیمه شدگانی که طبق مقررات این قانون بیکار میشوند مقرری بیمه بیکاری پرداخت نماید .

۴- بیمه شده بیکار با معرفی کتبی واحد کار و امور اجتماعی محل از مزایای این قانون منتفع خواهد شد .

تبصره - بیکاران مشمول این قانون کفایت کلیه حقوق و مزایا و خسارات مربوطه (موضوع قانون کار) را دریافت خواهند نمود .

ماده ۵ - حق بیمه بیکاری به میزان (۳٪) مزد بیمه شده میباشد که کلاً توسط کارفرما تامین و پرداخت خواهد شد .

تبصره - مزد بیمه شده و نحوه تشخیص تعیین حق بیمه بیکاری ، چگونگی وصول آن ، تکلیف بیمه شده و کارفرما و همچنین نحوه رسیدگی به اعتراض ، تخلفات و سایر مقررات مربوطه در این مورد بر اساس ضوابطی است که برای حق بیمه سایر حمایتهای تامین اجتماعی در قانون و مقررات تامین اجتماعی پیش بینی شده است .

ماده ۶ - بیمه شدگان بیکار در صورت احراز شرایط زیر استحقات دریافت مقرری بیمه بیکاری را خواهند داشت .

الف - بیمه شده قبل از بیکار شدن حداقل (۶) ماه سابقه پرداخت حق بیمه را داشته باشد . مشمولین تبصره (۲) ماده (۲) این قانون از شمول این بند مستثنی می باشند .

ب - بیمه شده مکلف است ظرف (۳۰) روز از تاریخ بیکاری با اعلام مراتب بیکاری به واحدهای کار و امور اجتماعی آمادگی خود را برای اشتغال به کار تخصصی و یا مشابه آن اطلاع دهد .

ج - بیمه شده بیکار در صورت لزوم در دوره های کارآموزی و سوادآموزی که توسط واحد کار و امور اجتماعی و نهضت سوادآموزی و یا سایر واحدهای ذیربط تعیین می شود شرکت نموده و هر دو ماه یکبار گواهی لازم در این مورد را به شعب تامین اجتماعی ، تسلیم نماید .

تبصره ۱ - کارگرانی که در زمان دریافت مقرری بیمه بیکاری بمشغل یا مشاغل گمارده شوند که میزان حقوق و مزایای آن از مقرری بیمه بیکاری متعلقه کمتر باشد ماه به التفاوت دریافتی بیمه شده از حساب صندوق بیمه بیکاری پرداخت خواهد شد .

تبصره ۲ - مدت دریافت مقرری بیمه بیکاری جز سوابق پرداخت حق بیمه بیمه شده از نظر بازنشستگی ، از کارافتادگی و فوت محسوب خواهد شد .

ماده ۷ - مدت پرداخت مقرری بیمه بیکاری و میزان آن بشرح زیر است .

الف - جمع مدت پرداخت مقرری از زمان برخورداری از مزایای بیمه بیکاری اعم از دوره اجرای آزمایشی و یا دائمی آن برای مجردین حداکثر (۴۲) ماه و برای متاهلین یا متکفلین (۴۵) ماه بر اساس سابقه کلی پرداخت حق بیمه و معشرح جدول ذیل می باشد .

سابقه پرداخت حق بیمه

حداکثر مدت استفاده از مقرری

جمعا با احتساب دوره های قبلی

برای مجردین برای متاهلین یا متکفلین

از (۶) ماه لغایت (۲۴) ماه	(۱۲) ماه	(۲۴) ماه
از (۲۵) ماه لغایت (۱۲۰) ماه	(۲۴) ماه	(۳۰) ماه
از (۱۲۱) ماه لغایت (۱۸۰) ماه	(۳۰) ماه	(۳۶) ماه
از (۱۸۱) ماه لغایت (۲۴۰) ماه	(۳۶) ماه	(۴۰) ماه
از (۲۴۱) ماه لغایت (۳۸۴) ماه	(۴۰) ماه	(۴۲) ماه

ب - میزان مقرری روزانه بیمه شده بیکار معادل (۵۵٪) متوسط مزد یا حقوق و یا کارمزد روزانه بیمه شده می باشد . به مقرری افراد متأهل یا متکفل ، تا حداکثر (۴) نفر از افراد تحت تکفل به تعداد هریک از آنها به میزان (۲۰٪) حداقل دستمزد افزوده خواهد شد . در هر حال مجموع دریافتی مقرری بگير نباید از حداقل دستمزد ، کمتر و از (۸۰٪) متوسط مزد یا حقوق وی بیشتر باشد .

ج - مقرری بیمه بیکاری از روز اول بیکاری قابل پرداخت است .
تبصره ۱ - متوسط مزد یا حقوق روزانه بیمه شده بیکار به منظور محاسبه مقرری بیمه بیکاری عبارتست از جمع کل دریافتی بیمه شده که به ماخذ آن حق بیمه دریافت شده در آخرین (۹۰) روز قبل از شروع بیکاری تقسیم بر روزهای کار ، و در مورد بیمه شدگانی که کارمزد دریافت می کنند آخرین مزد عبارتست از جمع کل دریافتی بیمه شده که به ماخذ آن حق بیمه دریافت شده در آخرین (۹۰) روز قبل از شروع بیکاری تقسیم بر (۹۰) در صورتی که بیمه شده کارمزد ، ظرف (۳) ماه مذکور مدتی از غرامت دستمزد استفاده نموده باشد متوسط مزدی که مبنای محاسبه غرامت دستمزد قرار گرفته به منزله دستمزد ایام بیکاری تلقی و در محاسبه منظور خواهد شد .

تبصره ۲ - افراد تحت تکفل موضوع این ماده عبارتند از .

۱ - همسر (زن یا شوهر)

۲ - فرزندان اناث مادام که ازدواج ننموده و فاقد حرفه و شغل باشند .

۳ - فرزندان ذکور که سن آنان کمتر از هجده سال تمام باشد و یا منحصرأ بسه تحصیل اشتغال داشته و یا طبق نظر پزشک معتمد سازمان تامین اجتماعی ، از کار افتاده کلی باشند .

۴ - پدر و مادر که سن پدر از (۶۰) سال و سن مادر از (۵۵) سال متجاوز باشد و یا طبق نظر پزشک معتمد سازمان تامین اجتماعی از کار افتاده کلی باشند و در هر حال معاش آنان منحصرأ توسط بیمه شده تامین گردد .

۵ - خواهر و برادر تحت تکفل در صورت داشتن شرایط مربوط به فرزندان اناث و ذکور ، مذکور در بندهای (۲) و (۳) این تبصره .

تبصره ۳ - دریافت مقرری بیمه بیکاری مانع از دریافت مستمری جزئی نمیگردد .

تبصره ۴ - در صورت بیکاری زوجین فقط یکی از آنان (زن یا شوهر) محق بسه استفاده از افزایش مقرری به ازاء هریک از فرزندان خواهد بود .

تبصره ۵ - بیمه شده بیکار و افراد تحت تکفل ، در مدت دریافت مقرری بیکاری از خدمات درمانی موضوع بند "الف" و "ب" ماده (۳) قانون تامین اجتماعی استفاده خواهند کرد .

تبصره ۶ - مقرری بیمه بیکاری مانند سایر مستمریهای تامین اجتماعی از پرداخت هرگونه مالیات معاف خواهد بود .

ماده ۸ - در موارد زیر مقرری بیمه بیکاری قطع خواهد شد .

الف - زمانی که بیمه شده مجدداً اشتغال به کار یابد .

ب - بنا به اعلام واحد کار و امور اجتماعی محل و یا نهضت سواد آموزی و سایر واحدهای ذیربط ، بیمه شده بیکار بدون عذر موجه از شرکت در دوره های کارآموزی یا سوادآموزی خودداری نماید .

ج - بیمه شده بیکار از قبول شغل تخصصی خود و یا شغل مشابه پیشنهادی خودداری ورزد .

د - بیمه شده بیکار ضمن دریافت مقرری بیمه بیکاری مشمول استفاده از مستمری بازنشستگی و یا از کارافتادگی کلی شود .

ه - بیمه شده به نحوی از انحاء با دریافت مزد ایام بلا تکلیفی به کار مربوطه اعاده گردد .

تبصره ۱ - در صورتی که پس از پرداخت مقرری بیمه بیکاری محرز شود که بیکاری بیمه شده ، ناشی از میل و اراده او بوده است کارگر موظف به استرداد وجوه دریافتی به سازمان تامین اجتماعی خواهد بود . مشمولین بند (ه) این ماده نیز مکلف به بازپرداخت مقرری بیمه بیکاری دریافتی ، به سازمان مذکور میباشند .

تبصره ۲ - چنانچه بیمه شده بیکار اشتغال مجدد خود را مکتوم داشته و مقسوری بیمه بیکاری را دریافت کرده باشد ، ملزم به بازپرداخت مقرری دریافتی از تاریخ اشتغال خواهد بود .

تبصره ۳ - دریافت کمک هزینه حین کارآموزی مانع استفاده از مقرری بیمه بیکاری نخواهد بود .

ماده ۹ - کارفرمایان موظفند با هماهنگی شوراهای اسلامی و با نمایندگان کارگران فهرست محللهای خالی شغل را که ایجاد می شوند به مراکز خدمات اشتغال محل اعلام نمایند . محللهای شغلی مذکور (به استثنای رده های شغلی کارشناسی به بالا) منحصرأ

توسط مراکز خدمات اشتغال و با معرفی بیکاران تامین می‌گردد .
تبصره ۱ - دولت مکلف است همه ساله از طریق سیستم بانکی و منابع اعتباری سازمان تامین اجتماعی و با استفاده از اعتبارات قرض‌الحسنه ، طرحهای اشتغال‌زای - مشخصی را جهت اشتغال به کار بیکاران مشمول این قانون در بودجه سالانه کشور پیش‌بینی و راسا یا از طریق شرکتهای تعاونی و یا خصوصی و با نظارت وزارت کار و امور اجتماعی به مورد اجرا گذارد .

تبصره ۲ - بیکاران مشمول این قانون در اخذ پروانه‌های کسب و کار و موافقت اصولی و تاسیس واحدهای اقتصادی از وزارتخانه‌های صنعتی ، کشاورزی و خدماتی با معرفی وزارت کار و امور اجتماعی در اولویت قرار خواهند داشت .

تبصره ۳ - سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است همزمان با اجرای قانون بیمه بیکاری ، آموزش مهارت‌های مورد نیاز بازار کار و نیز بازآموزی و تجدید مهارت کارگران تحت پوشش بیمه بیکاری موضوع بند "ج" ماده (۷) این قانون را در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای و یا مراکز آموزش جوار کارخانجات فراهم نماید . هزینه‌های مربوط از محل اعتبارات حساب صندوق بیمه بیکاری مطابق آئین‌نامه‌ای که بتصویب شورای عالی هماهنگی آموزش فنی و حرفه‌ای کشور خواهد رسید قابل پرداخت است .

تبصره ۴ - نهضت سوادآموزی موظف است با همکاری کارفرمایان و وزارتخانه‌های ذیربط نسبت به تشکیل کلاسهای سوادآموزی برای بیسوادان مشمول این قانون اقدام نماید .

ماده ۱۱ - سازمان تامین اجتماعی مکلف است حسابهای درآمد حق بیمه بیکاری و پرداخت مقرری بیمه بیکاری موضوع این قانون را جداگانه نگهداری و در صورت‌های مالی خود منعکس نماید و گزارش عملکرد مالی خود را هر سال یکبار به وزیر بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و وزیر کار و امور اجتماعی و شورای اقتصاد ارائه نماید .
ماده ۱۲ - وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تامین اجتماعی مجری این قانون خواهند بود .

ماده ۱۳ - سازمان تامین اجتماعی مکلف است هزینه‌های موضوع این قانون را منحصر از محل درآمدهای ناشی از آن تامین نماید .
هزینه‌های اداری و پرسنلی هر دو دستگاه مجری قانون بطوری که از (۱۰٪)

میزان مقرری پرداختی به بیمه شدگان تجاوز ننماید با تأیید وزیر بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و وزیرکار و امور اجتماعی تعیین و تخصیص داده می‌شود .

ماده ۱۴ - آئین‌نامه اجرائی این قانون ظرف یک ماه توسط وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی تهیه و بتصویب هیات وزیران خواهد رسید . / ن

رئیس جمهور وزیر امور اقتصادی و دارائی وزیر بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی

وزیر کار و امور اجتماعی

تاریخ چاپ ۱۳۶۹/۴/۲۴

ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی

ماده ۳ - تأمین اجتماعی موضوع این قانون شامل موارد زیر میباشد .

الف - حوادث و بیماریها

ب - بارداری

ج - غرامت دستمزد

د - ازکارافتادگی

ه - بازنشستگی

و - مرگ

تبصره - مشمولین این قانون از کمکه‌های ازدواج و عائلهمندی طبق مقررات مربوط

برخوردار خواهند شد .

(یک فوریت این لایحه در جلسه ۱۳۶۹/۴/۲۴ بتصویب رسید)